

NOVOGODIŠNJA Ž

Hrvatska mora biti bolja zemlja za svoje građane

Iza nas je teška godina, mahom ocjenjuju poznate osobe hrvatskog javnog života koje smo uključili u našu novogodišnju anketu, uz tri ista pitanja za sve: Kako ocjenjujete 2014. godinu, što smatrate ključnim događajem te godine i što očekujete od 2015.?

Josipović: Pred nama su veliki izazovi

– Nažalost, i 2014. godina obilježena je prije svega gospodarskom krizom. Svakodnevno kroz 5 godina mandata primam pisma stotina građana svih dobnih skupina koji su bez posla,

rade a ne primaju plaću ili zaraduju toliko da jedva spajaju kraj s krajem. Nažalost isto je i s gospodarstvenicima i obrtnicima. Ne moram ovdje ponavljati podatke o padu BDP-a, broju nezaposlenih, zaduženih i blokiranih građana, svima je jasno koji je najveći problem i izazov Hrvatske koji nas čeka i u godini pred nama.

U 2014. su nas pogodile i razorne poplave. Poplave u Pokuplju, Slavoniji, a posebno u županjskoj Posavini, koje su bez doma ostavile tisuće naših građana i uzrokovale velike štete, pokazale su i veliku humanosti i suosjećanje, spremnost na pomoć i solidarnost. Hrvatska se u toj katastrofi ujedinila, sjetimo se prizora požrtvornosti, prikupljanja i slanja pomoći, truda svih službi i volontera na terenu... Svima im veliko hvala.

I pomoć u poplavi primjer je kako Hrvatska zajedništvom pomaže i na to sam ponosan. Ponosan sam i na brojne uspješne humanitarne akcije, na velike i male uspjehe naših ljudi, na svako novostvoreno radno mjesto. U godini na izmaku uspjeli smo izboriti i novu energetska poziciju Hrvatske. Na najvišoj razini otvorio sam perspektivu razvoja velikih energetskih projekata koje će Hrvatskoj osigurati ne samo energetska sigurnost, nego i nove poslove i zaradu. Podsjećam, o tome sam razgovarao s američkim predsjednikom Obamom u Varšavi, potpredsjednikom Bidenom u Washingtonu, na koncu i s njemačkom kancelarkom Merkel u srpnju u Dubrovniku. Prošlog mjeseca na ekonomsko-energetskom summitu u Istanbulu upravo je g. Biden naglasio ono za što se zalaže naša vanjska politika – Hrvatska realizacijom ovih projekata postaje važno energetska čvorište ovog dijela Europe.

Očekujem pobjedu na izborima i realizaciju izbornog programa i usvajanje novog, reformskog Ustava, koji uvodi više demokracije, donosi decentralizaciju i regionalizaciju Hrvatske, efikasniji ustroj države. Ustavne promjene najjači su alat koji otvara proces reformi, reformi koje će demokratizirati naš politički život i omogućiti novu razvojnu perspektivu našem gospodarstvu. Očekujem i daljnji rast izvoza, trend koji je vidljiv od ulaska u EU. Ima onih koji unatoč svim strukturnim teškoćama znaju i mogu proizvesti i za strano tržište, to prodati i naplatiti. Siguran sam da će se taj trend nastaviti, te da ćemo jačim korištenjem EU fondova pokrenuti nove

poluge razvoja ekonomije 21. stoljeća. Vjerujem da će ove promjene stvoriti nova radna mjesta i otvoriti bolju perspektivu našim mladima, izjavio je za naš list predsjednik Ivo Josipović.

Bauk: Izazove smo manje-više uspješno svladali

– Godina koju ispraćamo bila je zahtjevna i izazovna. Neke smo izazove uspješno svladali, neke manje uspješno. Najviše me se dojmila snaga prirode koju je pokazala u svibnju mjesecu kad su bile poplave. Očekujem da će Hrvatska u 2015.-oj biti bolja zemlja za svoje građane. (J. K.)

Komadina: Bila je ovo teška i turbulentna godina

– Nisam očekivao da će 2014. biti toliko turbulentna, dinamična i, zapravo, teška. Od ledoloma u Gorskom kotaru, početkom godine do katastrofalnih poplava po cijeloj Hrvatskoj i susjednim državama. Naravno, 2014. ostat će upamćena i kao izborna godina... Ako govorimo o 2014. u PGŽ-u ona je obilježena ledenom kataklizmom koja je pogodila i nanijela ogromne štete Gorskom kotaru. Dodatnim angažmanom sredstava iz županjskog proračuna, naporima Vlade RH i europskim sredstvima, Goranima smo uspjeli dijelom sanirati dramatične posljedice elementarne nepogode. Jer, trebalo je tih dana živjeti u istom indeksu razvijenosti!

Godinu je obilježilo i donošenje paketa »regionalnih zakona« koji smanjuju proračunske prihode jedinicama lokalne i regionalne samouprave. Uspjeli smo izboriti svojevrsne kompenzacije, tako da će posljedice tog zakonskog paketa ipak biti nešto blaže. Uz to, samo u ovoj godini otvorili smo dvije školske sportske dvorane, jednu u Matuljima, drugu u Ravnoj Gori, uskoro počinjemo izgradnju osnovne škole u Baški.

U političkom smislu, znamo, za SDP je ovo bila značajna godina: među ostalim, vidjeli smo i dvije rekonstrukcije Vlade i odlazak dva riječka ministra, a posljedično i isključenje Slavka Linića iz stranke.

Ulaskom u 2015. godinu posebno ćemo se zalagati za decentralizaciju i nadalje pomagati jedinicama lokalne samouprave u provođenju lokalno značajnih projekata, najavljuje župan primorsko-goranski Zlatko Komadina. (T. T.)

Obersnel: U 2015. očekujem optimizam i zajedništvo

– Ne mogu izdvojiti samo jedan ključan događaj jer, unatoč krizi i poslovanju opterećenom smanjenim prihodima u proračunu, Grad Rijeka i ove godine je realizirao niz projekata s ciljem daljnjeg unaprjeđenja kvalitete življenja u našem gradu i lakše i ugodnije svakodnevice. Stoga ću istaknuti izgradnju čak 175 novih stanova na Drenovi i Hostovom bregu, izgradnju dva nova vrtića, obnovu kolnika u središtu grada izvedenu nakon 30-ak godina korištenja tih cesta, ali i izvrsne turističke rezultate u Rijeci u ovoj godini gdje će, kako sada stvari stoje, samo u prosincu biti zabilježeno čak 46 posto više noćenja u odnosu na isto razdoblje lani. Moram reći i da je za riječke sportaše ovo bila jedna od najuspješnijih godina u povijesti.

Godina na izmaku nije bila laka, ali unatoč teškoćama Grad Rijeka u 2014. nije odustao od brojnih investicija. U 2015. godini očekujem optimizam, zajedništvo, vjeru u ljude i bolju budućnost. To je ono što nas tjera naprijed i siguran sam da će snažna volja, snalažljivost i sposobnost naših ljudi rezultirati boljim životom, ali i valorizacijom pravih društvenih vrijednosti. Stoga se nadam da ćemo se u idućoj godini prestati iscrpljivati s davno završenim događajima, da ćemo prestati s konzervativnim propitkivanjem već dosegnutih civilizacijskih standarda i ljudskih prava i da ćemo zajedno stvarati još bolju, tolerantniju pa tako i sretniju Hrvatsku, nada se riječki gradonačelnik Vojko Obersnel. (D. Cu.)

Dujmić: Sinergijom do kvalitetnijeg života

– U Opatiji je ključni događaj svakako bila velika obljetnica 170 godina od početka organiziranog turizma ne samo u Opatiji već i u Hrvatskoj. Upravo u toj važnoj obljetnici završeno je nekoliko značajnih investicija, a pokrenute su i nove, kako kod privatnog tako i javnog sektora. Za građane je sigurno najvažniji dovršetak izgradnje POS-ovih stanova i useljavanje 48 opatijskih obitelji. Na žalost, 2014. pamtit ćemo po nepovoljnim vremenskim uvjetima tijekom glavne turističke sezone. Najveće zadovoljstvo je što se konačno, nakon dugog niza godina, riješilo pitanje pomorskog dobra, a to će omogućiti pristupanje

uređenju plaža. Završili smo pripremu projekata koji se trebaju realizirati u narednim godinama, ali i osigurali povoljne uvjete za pokretanje investicija privatnog sektora, čiji se rezultati vide. Na vrijeme smo pripremili važne projekte koji su spremni za kandidiranje prema EU fondovima, a za neke smo od njih dobili financijsku potporu Ministarstva turizma. U 2015. ustrajat ću u ostvarenju zacrtanih ciljeva, na osnovu kojih sam i dobio podršku građana. Privatni investitori i dalje će, kao i do sada, moći računati na podršku pri investicijama koje otvaraju nova radna mjesta. Očekujem da naši građani više koriste poticajne mjere koje im Grad osigurava. Ali, jedino zajedno, u sinergiji regionalne i lokalne samouprave, te gospodarstva i građana možemo postići brži razvoj i bolju kvalitetu života u gradu. S tim uvjerenjem ulazim u 2015. godinu, kazao je gradonačelnik Opatije Ivo Dujmić. (A. K. I.)

Petir: Iza nas je godina propuštenih EU prilika

– Na globalnoj političkoj razini najupečatljiviji događaj ove godine je sukob između Rusije i Ukrajine, a onda i embargo koji se dogodio, ali i to da sam uspjela izboriti obeštećenje za poljoprivredne proizvođače što pokazuje da nismo beznačajni u Europskoj uniji, nego da imamo utjecaj i da puno toga ovisi o nama. Na ljudskoj razini, ovu ću godinu pamtit po posjetu Veljku Mariću u zatvoru u Srbiji gdje mi je kazao da sam jedina hrvatska dužnosnica koja ga je posjetila u pet godina. Ovu, 2014. godinu, definitivno je obilježila gospodarska kriza. Hrvatska se, nažalost, nije pomaknula naprijed, dapače, čini mi se da smo i nazadovali, sudeći po broju ljudi koji su siromašni i koji ne mogu ispuniti ni osnovne životne potrebe. Izvršna vlast nije iskoristila prednosti članstva u EU i 2014. će, po pitanju aktualne vlasti, ostati godina propuštenih prilika kad je riječ o hrvatskom članstvu u EU.

S obzirom da sam uvijek optimistična, vjerujem da će se u 2015. godini stvari promijeniti. Ako ništa drugo, imamo izbore na kojima očekujem da ćemo izabrati kompetentnije ljude. Hrvatska i njezini građani zaslužuju da se za njih rade dobre stvari, a predugo su u ovoj situaciji koja je depimirajuća i loša, ističe zastupnica u Europskom parlamentu Marijana Petir (HSS). (I. F.)

Plenković: 2015. – godina političkih promjena

– U ovoj godini najzanimljivije mi je bilo političko iskustvo europskih izbora sa »spitzenkandidatim« koji su dali drugačiji,

ELJA

demokratski način biranja Europske komisije, s većom ulogom Europskog parlamenta, što je dobro za legitimitet europskog projekta. Na tim je izborima HDZ ostvario sva tri cilja, bilo smo najjača lista, dobili smo pojedinačno najviše zastupnika i naš je kandidat postao predsjednik Europske komisije. Osobno su mi još dva elementa bila važna u ovoj godini – ukrajinska kriza i angažman koji imam kao član odbora za Ukrajinu te naša brza i učinkovita reakcija na Šešeljev govor mržnje i rezolucija koju sam inicirao uz potporu kolega.

Za EU je ovo bila jedna solidna godina, gospodarstvo se stabiliziralo i išlo se u mirnu tranziciju prema novom mandatu europskih institucija. Ključni izazov za 2015. godinu je da se taj period, koji traje od 2008. godine, ostavi iza nas i da, u gospodarskom smislu, krene nabolje i Hrvatskoj i EU. Mi smo kao zemlja u problemu jer smo po negativnim kvartalima srušili, praktički, sve rekorde. Ali, smatram da će 2015. biti godina političkih promjena u Hrvatskoj, kaže zastupnik u Europskom parlamentu Andrej Plenković (HDZ). (I. E.)

Prgomet: Očekujem više tolerancije i zajedništva

– Na osobno razini, najznačajniji trenutak u 2014. godini bio je izlazak moje prve knjige, zbirke ratnih priča »Sakupljači gelera«. Ugodno sam iznenađen pozitivnom reakcijom javnosti i čitatelja, a tome u prilog govori i informacija izdavača da se radi o jednoj od najtraženijih knjiga ove godine.

Nažalost, 2014. je obilovala lošim događajima, od konstantnog pada gospodarstva, sve većeg siromaštva i odlaska mladih iz Hrvatske, a najpotresniji događaj mi je bila informacija kako su djeca u hrvatskim osnovnim školama gladna. Od 2015. godine očekujem konačno više tolerancije, povezivanja i zajedništva u prevladavanju problema kojima je ova zemlja opterećena, kaže Drago Prgomet (HDZ). (D. Č.)

Holy: Izostala reforma teritorijalnog ustroja

– Na žalost u ovoj godini nisu napravljene nužne reforme bez kojih se Hrvatska ne može pomaknuti u željenom pravcu. Tu prije svega mislim na reformu teritorijalnog ustroja Hrvatske. Ni u 2015. ne vidim nikakvu želju da se krene u pravcu provedbe važnih reformi. Zbog svojih klijenata, niti SDP niti HDZ ne žele ići na ukidanje županija i na formiranje manjeg broja regija. Ne misle ići na smanjenje jedinica lokalne samouprave, a sigurno ne misle niti na kvalitativnu reformu javne uprave. Bez toga Hrvatska nema šanse. Kod kvalitativne reforme javne uprave misli se na uvođenje mjerljivih, kvalitativnih pomaka u javnoj upravi. Mi cijelo vrijeme govorimo o investicijama, ali sve dok Hrvatska ne bude imala servis koji neće biti samo financijsko opterećenje za državu mi u dobrom smjeru nećemo krenuti, naglašava predsjednica ORaH-a Mirela Holy. (L. T.)

Radaković: Očekujemo nastavak recesije

– Bankarski sektor ove se godine susreo sa zahtjevnim AQR testom, koji je na kraju prošao dosta benevolentno i, nadamo se,

PORUKA PREMIJERA

Milanović: Otvaramo put oporavku i rastu

– Iza nas je teška godina, godina katastrofalnih poplava, koje su odnijele tri ljudska života, unesrećile tisuće građana i ostavile ih bez imovine i domova. No, ta je nesreća pokazala da se možemo okupiti oko zajedničkog cilja i ponosan sam zbog humanosti, solidarnosti i učinkovitosti koju su iskazali naši građani, državne institucije i službe. Hrvatska je ponovno bila ujedinjena i velikim srcem pohrišla pomoći obiteljima u nevolji. Vjerujem da je put kojim smo krenuli dugoročno najbolji za našu zemlju i njezine građane. Odlučili smo se za trajne promjene i temeljne reforme nužne da bi Hrvatska mogla funkcionirati kao moderna i ekonomski napredna država. Odbili smo radikalni put koji bi možda bio brži, ali bi stvorio novu vojsku nezaposlenih i novu društvenu nejednakost. Izabrali smo mjere koje ne dovode do trenutačnih rezultata, ali je njihova vrijednost u postavljanju zdravih temelja za održiv, dugoročan, stabilan rast i razvoj i bolju budućnost svih hrvatskih građana. Za takve je promjene potrebno vrijeme. Potrebna je i hrabrost, pa unatoč tome što je Vlada suočena s velikim otporima i kritikama, nastavlja odgovorno raditi ono što je dobro za zemlju i sve njezine građane. Brojnim mjerama trudimo se i u ovim okolnostima olakšati život građanima, te uvijek štitimo socijalno najugroženije. Nitko od njih neće ostati bez svojih prava. Posebno ističem da ova Vlada nije oduzela ni ukinula i da neće oduzeti ili ukinuti nijedno braniteljsko pravo i povlasticu. Vlada stoji iza branitelja.

Na početku godine koja je ispred nas, uvjeren sam da će hrvatski građani zamijetiti da se Vlada odgovorno bori za budućnost zemlje, za ekonomski prosperitet i bolji životni standard. Otvaramo put oporavku, stabilnome rastu i stvaramo državu reda. To nije lagan posao i, nakon godina rastakanja, ne može se ostvariti u samo jednom mandatu. Zato nam je i dalje neophodno vaše razumijevanje, povjerenje i strpljenje, ali i vaša istinska volja za promjenama. S uvjerenjem da će godina koja dolazi potvrditi da smo na pravome putu, svim hrvatskim građankama i građanima, u ime Vlade Republike Hrvatske i moje osobno, želim sve najbolje u novoj 2015. godini, poručio je premijer Zoran Milanović u novogodišnjoj poruci građanima. (Hina)

srednjoročno vratilo kredibilitet stabilnosti EU bankarskog sustava. Nažalost, izlazak iz recesije i dalje je ostao u kategoriji dobrih želja, a samim time i bankarski sektor kroz ubrzanu dinamiku rezerviranja nastavio dijeliti sudbinu realnog sektora. Gospodarski trendovi nažalost nisu donijeli pozitivno iznenađenje te u 2015. ulazimo sa sada već šest godina recesije iza nas. Svjedočimo i nedostatnim naporima kako bi se ubrzale strukturne reforme, pokrenulo gospodarstvo i stabilizirale javne financije. Također, iskorištavanje potencijala EU fondova zasad ide usporeno.

– Gospodarsko okruženje ostat će izrazito zahtjevno te nažalost i dalje očekujemo nastavak recesijskih kretanja, a samim time i otežanih uvjeta privredivanja. Perspektive rasta Hrvatske ostaju na začelju EU poretka te Hrvatska dinamički zaostaje. U tom kontekstu dodatno zabrinjavaju fiskalne perspektive te nedostatak kredibilnog srednjoročnog plana konsolidacije i zaustavljanja pogoršavanja fiskalnih pokazatelja. Dodatnu notu rizika daje činjenica da se približavaju parlamentarni

NOVOGODIŠNJA ŽELJA

izbori te vrlo vjerojatno i daljnja odgoda u provođenju zahtjevnih reformi. Sukladno tome, i rizici poslovanja postaju naglašeniji, jer treba biti svjestan potencijalnih negativnih posljedica gubitka makroekonomske stabilnosti na sve ekonomske aktere u zemlji. Dobra je vijest što banke ostaju vrlo zdrave i sposobne podržati zdravu potražnju na tržištu, a tu bi nas veselilo da u 2015. vidimo i više projekata koji će se oslanjati i na financiranje kroz EU fondove, ističe Petar Radaković, predsjednik Uprave Erste&steiermärkische bank. (A. D. M.)

Majetić: Zaglavljani smo u tranziciji

– I 2014., kao i nekoliko prethodnih godina, pamtit ćemo po propuštenim prilikama, nastavku te daljnjem produblivanju krize. U njoj se nastavio predugačak niz kvartala s negativnom stopom rasta BDP-a što, nažalost, nije iznenadilo nikoga, osim možda pojedine članove Vlade. Pomaka nabolje nije bilo jer se u vođenju ekonomske, ali i svih drugih s njom blisko povezanih politika i dalje inzistira na zadržavanju statusa quo, dok reforme za aktualnu Vladu, baš kao i za vlade prije nje, ostaju apstraktan pojam o kojem se govori isključivo iz pozicije traženja argumenata za njihovo neprovođenje. Sve dok ćemo izlaz iz krize tražiti u površnim, pojedinačnim i nekoordiniranim mjerama ostat ćemo tu gdje jesmo – među zemljama koje nazaduju. Jer dok mi tapkamo na mjestu drugi rade one što mi ne želimo i napredujući ostavljaju nas sve dalje iza sebe. Izvještaja o napretku reformi na 12 ključnih područja, koje je nedavno objavila Udruga poslodavaca – HUP skor, kojeg smo razvili upravo s namjerom da pomogne Vladi u ispravnom usmjeravanju reformskih napora, pokazuje da napretka nema. Mi smo zaglavljani u tranziciji dok druge tranzicijske zemlje, nove članice Unije, grabe naprijed.

Što očekujemo od 2015? Poučeni dosadašnjim iskustvom malo toga. Osobito zbog činjenice da je Vlada ušla u zadnju godinu mandata. No, po svojoj prirodi poduzetnici su optimisti i ne odustaju lako. Tako ni HUP kao najsnažniji glas poduzetnika i poslodavaca u Hrvatskoj ne odustaje od traženja i zagovaranja reformi i promjena bez kojih nema izlaska iz krize. Apeliramo i tražimo odgovornost politike, i sada vladajućih i svih koji se spremaju na izbore, za okončanje ove situacije. Odgovornost za ovu zemlju i njezine građane nalaže da se sve političke kalkulacije stave u drugi plan i da se bez oklijevanja i zadržke krene u rješavanje odavno poznatih problema. Privatni sektor, onaj koji je preživio krizu, odradio je svoje reforme, restrukturirao se i nastavlja se restrukturirati i dalje. On može povući zemlju iz krize i donijeti novi rast, ali smo ako se posla pospremanja i promjena konačno uhvati i država, na svim razinama. Bez da država odradi svoj dio posla neće biti bitno boljih uvjeta za poslovanje i investicije, a onda ni novih radnih mjesta, rasta plaća i boljeg života u Hrvatskoj, ističe Davor Majetić, glavni direktor Hrvatske udruge poslodavaca. (G. GA.)

Miloloža: Krajnji je trenutak za reforme

– Najgore je što se u ovoj godini nastavio pad gospodarske aktivnosti, pad BDP-a kao i to što se nije iskoristilo vrijeme i spriječilo daljnje erupтивно propadanje gospodarstva. Jedini svjetli trenutak u ovoj godini na izmaku je, možda, Agrokorovo preuzimanje Mercatora. A što se tiče iduće godine, očekujem da će se nastaviti u istoj maniri. No, želio bih da Vlada bez obzira na predizborno godinu, uđe u reforme nužne kako bi se pokrenulo gospodarstvo jer je krajnji trenutak za to, upozorava Ivan Miloloža, vlasnik i predsjednik uprave Munje. (G. GA.)

Sever: Sve su promjene išle na štetu radnika

– Nemam se čega dobrog prisjetiti u ovoj godini. Možda tek kojeg sportskog rezultata, poput nastupa Marina Čilića. Ovo je godina u kojoj je mijenjan cijeli niz zakona iz područja rada, poput Zakona o radu, Zakona o zaštiti na radu... Sve su te promjene išle na štetu radnika. Istovremeno, rastao je broj nezaposlenih, blokiranih... Ovo je godina koju bi što prije trebalo gurnuti u ropotarnicu. Ne očekujem ni da će iduća godina biti nešto bolja. Nezaposlenost će i dalje rasti, broj blokiran građana. Blagi oporavak moguć je tek pred kraj godine, pod preduvjetom dobre turističke sezone i pozitivnog utjecaja okruženja. No, nastave li se voditi iste politike kao i do sada one će rezultirati istim greškama. Vlast bi trebala znati čitati znake vremena, a takav je znak i rezultat kojeg je ostvario Ivan Sinčić na predsjedničkim izborima. Bojim se, međutim, da političke elite te znakove ne znaju vidjeti, ističe predsjednik Nezavisnih hrvatskih sindikata Krešimir Sever. (G. GA.)

Mihaljević: Prekinuti agoniju radnika Dine

U ovoj godini za radnike DINA-Petrokemije nije bilo pozitivnog događaja. Takvim se eventualno može smatrati činjenica da, pored svega, investitor Devon Trading sa kazahstanskim partnerima nije odustao, te još uvijek postoji interes za preuzimanje DINE i obnovu proizvodnje, te da se pojavio i novi potencijalni investitor, deseti dosad, koji u ovoj situaciji ne zna kome uopće predati svoju obvezujuću ponudu? Kroz cijelu ovu godinu nastavljen je agonija 330 radnika DINA-Petrokemije koji su akumulirali 28 neisplaćenih plaća. Nadležne državne i pravosudne institucije nemaju odgovor na pitanje kad će se agonija okončati. Očekujem da Vlada Zorana Milanovića konačno realizira svoja obećanja, uključujući odluke iz već davne 2012. godine te da se sprovede kupoprodaja zemljišta za izgradnju LNG terminala. Očekujem da se daljnja agonija radnika DINA-Petrokemije d.d. što je moguće prije, na bilo koji način, prekine, bilo dovršetkom postupka predstečajne nagodbe i preuzimanjem od strane zainteresiranog investitora, ili stečajem. Potonje bi za radnike bilo izuzetno loše rješenje, ali bez ikakve sumnje i dokaz krajnje nesposobnosti Milanovićeve Vlade, kaže sindikalni predstavnik radnika DINA-Petrokemije Predrag Mihaljević. (B. M. P.)

Goluža: Dogovoriti prioritete u zdravstvu

– Dva su slučaja u 2014. godini izvršno ocrtała situaciju u hrvatskom zdravstvu: tzv. bjelovarski slučaj i slučaj Lovorke Hančić. Prvi prikazuje ponižavanje liječnika, a drugi sudbinu hrvatskog pacijenta. U Bjelovaru se navodno medicinski needuciranoj osobi nametnulo da sudjeluje u operaciji čovjeka, što je nevjerojatan događaj za kojeg se duboko nadam da je posljedica nesporazuma. Javnost je to osudila, pa je postalo razvidno da u Hrvatskoj srećom još uvijek nije prihvatljivo da čistačice obavljaju posao liječnika. U drugom slučaju, Lovorki Hančić, majci petero djece koja boluje od teške bolesti, državna birokracija onemogućila je liječenje za nju najboljim mogućim lijekom, jer za to nema dovoljno novca, iako se radi o 4.000 kuna mjesečno. S druge strane, imali su 40-ak milijuna kuna za megalomansku kupovinu ECMO aparata koji se gotovo uopće ne koriste. Očekujem da ćemo iduće godine realno sagledati

mogućnosti, dogovoriti prioritete, i živjeti u skladu s time, te da će liječnici konačno dobiti priliku da o svojim pravima s Vladom pregovaraju izravno, kaže predsjednik HUBOL-a Trpimir Goluža. (LJ. B. M.)

Drilje: Urušena prava pacijenata

– Tijekom čitave 2014. godine došlo je do još većeg urušavanja dostupnosti prava na kvalitetno liječenje a posebno siromašnih i oboljelih u trenutku potrebe u solidarnom javnom zdravstvenom sustavu u skladu s preporukom savjesnih, odgovornih i humanih zdravstvenih djelatnika. Niti jedan prijedlog koji smo dali da se takvo stanje promijeni nije prihvaćen. Njihovi su prijedlozi, podsjeća, bili donošenje zakona o zaštiti prava pacijenata koji će jasno definirati njihova prava i osigurati da pacijent bude partner, jer su pacijenti danas prepušteni na milost i nemilost zdravstvenih djelatnika, osigurati im pravo na aktivno i ravnopravno sudjelovanje u odlučivanju o zdravstvenoj politici jer sve to i plaćaju, a treba im, kažu, vratiti pravo na dijagnostičke pretrage kod privatnika na trošak HZZO-a ako u roku 45 dana pretragu ne mogu obaviti u javnom zdravstvu. Ako se ti prijedlozi ne uvažavaju, za oboljele nema nade u bolje sutra, a 2015. godina bit će još gora nego ova, poručuje čelnik Udruge hrvatskih pacijenata Marijo Drilje. (LJ. B. M.)

Braš Roth: Obrazovanje prilagoditi 21. stoljeću

– Definitivno najznačajnijim događajem u ovoj godini smatram donošenje Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, kao novog strateškog dokumenta dugoročnog planiranja razvoja ovog izuzetno važnog područja, kroz koje Hrvatska može polučiti ekonomski i socijalni napredak. Od iduće godine očekujem obrazovnu politiku koja će biti utemeljena na egzaktnim pokazateljima kvalitete sustava kojima raspolažemo i usmjerena na razvoj kompetencija potrebnih za život u 21. stoljeću, kaže voditeljica PISA centra za Hrvatsku Michelle Braš Roth. (LJ. B. M.)

Stipić: Bit će ovo godina golog preživljavanja

– Brojka od 650.000 potpisa za referendum protiv outsourcinga u javnim službama događaj je godine. Takva se solidarnost na socijalnom pitanju nije dogodila 25 godina, a neće se tako skoro ponoviti. Prvi put su se spašavala radna mjesta, i to najslabije plaćena, radnika koji nemaju utjecaja u sindikatu, ili i nisu u sindikatu, a građani su osim solidarnosti pokazali i nezadovoljstvo aktualnom vlašću. Očekujem da se u 2015. godini referendum što prije raspiše, a cilj sindikata je dovesti na referendum više građana nego je ikad ikome uspjelo. U obrazovnom sustavu od 2015. godine ne očekujem mnogo. Bit će to godina na stand by-u, godina golog preživljavanja, koja će za obrazovanje značiti status quo, uvjeren je predsjednik Hrvatskoog školskog sindikata »Preporod«, Željko Stipić. (LJ. B. M.)

Klasić: Volio bih da učimo na greškama

– Godinu je obilježio vanjskopolitički odnos Rusije i zapadnih zemalja, odnosno Rusije i Ukrajine koji je obilježen imperijalističkim pothvatima Rusije. Kao negativan događaj izdvojio bih elementarne nepogode koje su pogodile Hrvatsku, ali i okolne zemlje. Ono što je pozitivno vezano je također uz te elementarne nepogode. U takvim situacijama iskazuje se veća doza solidarnosti i želje za pomoći ljudima. Na

žalost, to se iskazuje samo u takvim situacijama kao što su rat ili elementarna nepogoda, a volio bih da to bude češće. Kao povjesničar volio bih da učimo na greškama iz prošlosti. Hrvatsko društvo je jako razjedinjeno i oštro podijeljeno na dva dijela. Tako oštre podjele nastaju oko ponekad tako beznačajnih stvari, primjerice da li istospolne osobe smiju imati pravo na brak ili nacionalne manjine na uporabu svog pisma, a ne odnos prema ekonomiji, Hrvoje Klasić, upozorava povjesničar na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. (T. P.)

Zelić: Ne smije se srozavati demokratske standarde

– Veliki broj građanskih inicijativa što ukazuje na ozbiljnu krizu predstavničke demokracije i političkih stranaka koje se moraju iznutra mijenjati. Nažalost, nije došlo ni do drugačijeg modela upravljanja, a o poštovanju principa koncepta tzv. dobrog upravljanja još možemo sanjati. Pozitivan je zahtjev Hrvatskog sabora za ocjenom ustavnosti tzv. referenduma o ćirilici jer Sabor na prethodnom referendumu o braku nije iskoristio tu mogućnost. Nažalost, većina je negativnih stvari poput neuvodenja kvalitetnog koncepta građanskog odgoja u obrazovanje i nepokretanje reforme državne i javne uprave te lokalne i regionalne samouprave. Očekujem da bilo koja nova vlast ne srozava dosegnute demokratske standarde te da, naravno, nastavi štiti i podizati razinu ljudskih i manjinski prava, zaštite javnih dobara i javnog prostora... Od sadašnje vlasti očekujemo kvalitetnu promjenu izbornog i referendumskog zakonodavstva. U 2015. javnost bi napokon trebala dobiti pravomoćnu presudu HDZ-u kao podsjetnik i lekcija svima o posljedicama korupcije koju i dandanas osjećamo. Nadam se da će se zaustaviti otpuštanja kvalitetnih novinara ugrožavajući im na taj način egzistencijalna prava. Bez rješavanja problema današnjeg položaja novinara nema slobodnog novinarstva, a demokracija će ostati nezaštićena, kaže izvršni direktor GONG-a Dragan Zelić. (T. P.)

Tabak: Na djelu je monetizacija obrane

– Što se obrane i sigurnosti tiče, 2014. je bila izuzetno aktivna godina. Nakon niza smanjivanja obrambenog proračuna, krajem ove godine je izgleda po pitanju obrambenih financija dotaknuto dno. Usprkos obećanjima o zaustavljanju smanjivanja tih iznosa – smanjivanja su nastavljen, ali se sektoru obrane dopustilo daljnje minuse nadoknaditi prodajom vojnih nekretnina, opreme i zaliha. Na djelu je tu svojevrsna »monetizacija obrane« protiv koje doduše nitko nije digao glas niti potpisivao referendum. I usprkos takvog razvoja financijske situacije, resor obrane u RH se pokazao najbolje uredenim sektorom u državi – štednjom je nadomjestio velik dio rezova, dobro je planirao javne nabave, a uz krizu je uspio krenuti i u ograničenu modernizaciju. Upravo te modernizacijske zahvate smatram najbitnijima. Nakon međunarodnog natječaja formalno je započeta gradnja obalnih ophodnih brodova, krenulo se u nabavu ozbiljnog samohodnog topništva i kamiona, a na putu je i popravak radarskog sustava Enhanced Peregrine. Iako je remont MiG-ova i helikoptera kasnio, i ti se sporni poslovi primiču kraju bez naznaka da za sobom ostavljaju repove većih skandala. Sve je to ozbiljan niz dosega za jednu radnu godinu. Za 2015. se kao prvo i osnovno nadam da neće doći do sloma ovih pozitivnih kretanja. Bilo bi šteta da sektor obrane u RH – koji je štedio, dobro i odgovorno poslovao, te ujedno smanjivao broj zaposlenih – postane žrtva drugog resora koji su štednju i krizu shvatili daleko manje ozbiljno, kaže vojni analitičar Igor Tabak. (D. Ra.)

